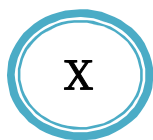

Авулкан

Авулкан

Авулкан аџсабаратә хтысуп. Авулкан
адгбыл агәы иалсны иаауеит. Авулкан
аџытра ахәылкьара ахьзуп.

Авулкан ишу массоуп, уи даараза иласны
ихэылкьоит ашьха ақәцә акнытә. Авулкан
даараза ишәартоуп. Уи азэггы дзаҕагылом.
Авулкан акнытә ишу амасса еснаггы итыцуам.
Ахэылкьара аамышьтахь уи ихьшәашәоит.

Ихъшәашәоу амасса акнытә ишьақәгылоит авулкантә шьхақәа. Аҕсабара акны аусзуеи, иҕсхьоуи авулканқәа ыкоуп. Зыҕсы тоу авулкан акнытә икалар алшоит амасса шы хәылкьар. Иҕсхьоу авулканқәа шәартам.

Зны - зынла авулкианқәа ахырхага кәрца-
ргыы рылшоит. Авулкиан ахәылкьара
аамышьтахь иаанхоит ахьтәи егьырт акыр
иапъсоу аихакәа рмадәарқәа. Насгыы авул-
киан иалоуп акыр ихырхагоу аминералқәа.

Убри акнытә авулкиан ахьыкоу атыпъқәа
даараза ипъсыллоу дгьылуп.

?

Ҳарт авулкан ахәылкьара ҳбоит, уи адгьыл
акны ианцәырцлак. Аиашазы авулкан адгьыл
агә акны ицәырцуеит. Ари амасса адгьыл хыхь
авулкан акратер акнытә итыцуеит. Хыхьынтә
ҳахәаҕшыр авулкантә атыҕкәа, адгьыл акны
иаҳбоит ажрақәа. Уи ауп авулкантә кратеркәа.

Авулкан ххкык амассақәахәылнарқьойт:

лава - мамзаргыамцабзтә амасса;

авулконтә аццышә - мамзаргыы иҕәҕәоу амасса;

азы масса - афақь.

Авулканқәа реиҳарак азы аҕны иҕоуп.
Зеггы реиҳаза – Иҕынчу аокееан аҕны.
Адггыл аҕны зеггы реиҳаза авулканқәа
Индонезиатә адггылбжъаха аҕны иҕоуп.
Индонезиатә адггылбжъаха аҕны зеггы
реиҳаза идыру авулкан Кракатау ахъзуп.
Аҕыхәтәаны уи 1883 шықәса ихәылкьейт.
Уи авулкан аусзуа вулкануп.

Авулкан ахэылкьара заа адырра алшара ыказам.
Зныге зынла авулкан ахэылкьара адгьылцысра
иақэшэоит. Аха ус икамларггы калоит. Авул-
кан ахэылкьара даараза ипъшзоуп. Ахэапъшра
даараза иуадафуп. Авулкан шэартоуп, ауаа
авулкан ааигэара акнытэ иқэцуеит.

